Nr. 36 | Należytość pocztową opłacono gotówką | Lwów, czwartek 14 lutego 1924. | Rok VII.

DZIENNIK [illegible]OWY

[illegible] PARTJI SOCJALISTYCZNEJ

CENA PRENUMERATY
We Lwowie mies. 5,700.000 Mk.
z dostawą do domu 6,250.000 Mk.
na prowincji 6,250.000 Mk., za granicą 10,000.000 Mk
Cena pojedynczego egzemplarza na całym obszarze Polski
250.000 Mp
na prowincjonalnych dworcach 300.000 Mk.
Redakcja i Administracja Lwów, Sykstuska 21.
Tel. w dzień Nr. 24 — od godz 10 wieczór 496

NAKŁ.: LUD. SPÓŁDZIELCZEGO TOW. WYD. CZEK P. K. O. Nr. 142.176. REDAKTOR NACZ.: ARTUR W. HAUSNER.

Klęska nacjonalizmu we Francji.

Rząd Poincarego przed upadkiem.

WARSZAWA, 12. II. (Tel. wł.). Z Paryża nadchodzą wiadomości, że prezydent republiki Millerand żąda ustąpienia gabinetu Poincarego i rozwiązania Izby. Jako następca Poincarego upatrzony jest przez Milleranda, Clemenceau. Niektóre pisma uważają ustąpienie Poincarego za pewne i podają piątek. jako datę dymisji gabinetu.

—::::—

Rząd robotniczy przed parlamentem angielskim.

LONDYN, 12. II. (Pat). Dziś popołudniu po raz pierwszy w historji Anglji obie Izby obradować będą w chwili, gdy u steru rządu znajduje się Labour Party. Największe zainteresowanie budzi naturalnie posiedzenie w Izbie gmin, gdzie premier wygłosi swoje ekspose, rozwijając program rządu, nad którym następnie Izba przeprowadzi dyskusję. Ekspose premiera dotyczyć będzie spraw wewnętrznych i zagranicznych. Dyskusja nad programem potrwa dwa dni.

—::::—

Organizacja Labour Party.

LONDYN, 12. II. (Pat). Komitet, złożony z 12 deputowanych partji pracy i 3 ministrów, będzie stanowił komitet wykonawczy partji pracy, którego zadaniem będzie utrzymywanie łączności pomiędzy partją i rządem.

LONDYN, 12. II. (A. W.). Partja pracy wybrała komisję wykonawczą mającą kontrolować działalność rządu. Prasa angielska (burżuazyjna) uważa to za krok bardzo niebezpieczny, obawiając się wpływu skrajnych żywiołów stronnictwa socjalistycznego na rząd Macdonalda. Dzienniki wyrażają przekonanie, że gdyby Macdonald uległ tym wpływom inne stronnictwa nie omieszkałyby obalić gabinetu.

—::::—

Rząd Mac Donalda w izbie gmin.

LONDYN, 12. II. (Pat). Dzisiejsze posiedzenie parlamentu oczekiwane jest z wielkiem zainteresowaniem. Deklarację rządową w Izbie gmin wygłosi Macdonald, w Izbie Lordów lord Haldane. „Times" donosi, że lord Cecil zgłosi na dzisiejszem posiedzeniu interpelację w sprawie ograniczenia zbrojeń. Na interpelację odpowie lord Marmore.

—::::—

Frank waloryzacyjny.

WARSZAWA. (AW). Frank walor. n. 14 b.m. mkp. 1,800.000.

—::::—

Fundusz bezrobotnych.

WARSZAW, 12 lutego. (PAT.) Sejmowa komisja ochrony pracy rozpatrywała w dalszym ciągu projekt ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia. Załatwiono artykuły dotyczące organizacji i administracji ubezpieczeń. Utworzony ma być fundusz ubezpieczeniowy na wypadek bezrobocia. Fundusz ten stanowić będzie osobę prawną. Na czele funduszu stać będzie zarząd główny, złożony z ministra pracy względnie jego zastępcy, dwóch urzędników ministerstwa pracy, wyznaczonych przez ministra, z przedstawicieli ministerstwa skarbu, 6 przedstawicieli robotników, 4 przedstawicieli pracodawców, oraz 2 przedstawicieli samorządu. Dla szczegółowego opracowania organizacji zarządów obwodowych i kompetencji, wyłoniono specjalną podkomisję, złożoną z 6 posłów.

—::::—

Kontrolerzy Piłsudskiego.

WARSZAWA, 12 lutego, (PAT). W związku z notatką, która pojawiła się w „Kurjerze Porannym" dnia 9 bm. pt. Sprawa inwigilacji marszałka Piłsudskiego, ministerstwo spraw wojskowych komunikuje, że w ciągu bieżącego tygodnia będzie wniesiony akt oskarżenia przeciw por. Błońskiemu o złożenie fałszywego meldunku. Por. Błoński został zawieszony w czynnościach.

—::::—

Macewicz i Mancewicz z P. P. P.

WARSZAWA, 12 lutego, (PAT). W związku ze śledztwem, prowadzonem z ramienia władz wojskowych w sprawie organizacji PPP., zarządzono areszt prewencyjny przeciw generałowi Macewiczowi i por. Karolowi Marcewiczowi, przydzielonemu do PKU. w Słoninie.

—::::—

Przesilenie rządowe w Niemczech?

BERLIN, 12. II. (A. W.). Na 20. bm. zwołano nową sesję Reichstagu. Na tle ustalania porządku dziennego sesji wybuchł poważny zatarg między stronnictwami. Istnieje prawdopodobieństwo upadku gabinetu Marksa i rozwiązanie parlamentu.

Z SEJMU.

WARSZAWA, 12. II. (Tel. wł.). Dziś w południe odbyło się posiedzenie konwentu seniorów. Na propozycję marsz. Rataja konwent postanowił, że w tym tygodniu zostanie załatwiona ustawa o ochronie lokatorów i o ubezpieczeniu bezrobotnych, poczem w obradach plenum nastąpi tygodniowa przerwa, celem umożliwienia komisji budżetowej ukończenia prac nad budżetem.

WARSZAWA, 12. II. (Tel. wł.). Dzisiejsze posiedzenie sejmu nie obfitowało w ciekawe momenty.

W dyskusji nad ustawą o opiece nad emigrantami zabrał głos pos. tow. Piotrowski, który przedstawił faktyczny obraz stosunków emigranckich. W przemowieniu swojem tow., poseł zaatakował kler, który podczas wojny z Rosją w r. 1920 rzucił w masy emigrantów hasło: Ani centa dla Polski Piłsudskiego!

Następnie pos. Fiderkiewicz (Wyzw.) interpelował ministra oświaty w sprawie płatnego urlopu udzielonego nauczycielowi niejakiemu Blaickemu, celem agitowania za Piastem.

W dalszym ciągu przyjęto w III. czytaniu ustawę emerytalną z poprawką pos. Łypacewicza.

Po referacie pos. Seydy postanowiono, sprawę ochrony lokatorów odłożyć do następnego posiedzenia, które odbędzie się w piątek 15. b. m.

Kłajpeda domaga się porozumienia z Polską.

KŁAJPEDA, 12. II. (Pat). Z powodu ciężkiego położenia kłajpedzkiego przemysłu drzewnego, wywołanego przez zajęcie Kłajpedy przez Litwę i odcięcie ruchu handlowego z Polską, kłajpedzki związek przemysłu drzewnego uchwalił rezolucję, w której żąda: 1) natychmiastowego porozumienia pomiędzy Litwą a Polską w sprawie tranzytu drzewa i w sprawie otwarcia komunikacji na Niemnie. 2) Natychmiastowego porozumienia w sprawie tranzytu drzewa rosyjskiego przez Polskę i drzewa litewskiego do Kłajpedy. 3) Usunięcia zarządzeń, utrudniających handel pomiędzy Kłajpedą z jednej strony a Polską, Rosją i Niemcami z drugiej.

—::::—

Dorobek p. Witosa.

WARSZAW. 12 lutego, (Tel. wł.) Jak się Wasz krespondent dowiaduje p. Witos sprzedał swą posiadłość w Wierzchosławicach i swoje udziały przemysłowe za sumę 50 tysięcy dolarów.

—::::—

Polityka pokoju i pojednania.

Ekspose Macdonalda.

LONDYN, 12 lutego (PAT) Polradio. Premier Mac Donald wygłosił dziś ekspose w Izbie gmin. Premier oświadczył, że decyzja, bezzwłocznego uznania rządu Sowietów została powzięta na zasadzie zupełnego porozumienia się całego gabinetu. Premier życzył sobie szybkiego załatwienia wszystkich kwestji spornych między Anglją a Rosją. Pierwszym krokiem na tej drodze było uznanie Rosji. Premier zamierza przedstawić rządowi sowietów szczegółowy wykaz wszystkich spornych kwestji, Mac Donald zaproponował Rosji natychmiastowe rozpatrzenie wszystkich oświadczeń, złożonych przez rząd sowietów w sprawie uregulowania długów i innych zobowiązań, na co rząd sowietów zgodził się przy wyznaczeniu rosyjskich członków do angielsko-rosyjskiej komisji, która uzgodni szczegóły dotyczące długów i innych spraw, których rozwiązanie nastąpi drogą porozumienia. Premier spodziewa się, że jeszcze przed końcem bieżącego tygodnia, Rakowskij uda się do Moskwy po ostateczne instrukcje, Rozpoczynamy — mówił premier — nowy tom historji naszych stosunków z Rosją, zamykając jak najspieszniej ostatni tom. Mam nadzieję, że ten nowy tom będzie zawierał przyjaźniejsze ustępy, aniżeli tom poprzedni, Mac Donald poruszył stosunki francusko-angielskie. Oczekuje, że stanowisko obu krajów w sprawie Palatynatu będzie uzgodnione w przeciągu kilku dni. Premier wyraził zdanie, że o ile program pojednania będzie nadal prowadzony jak dotąd, należy się spodziewać, że przed upływem bieżącego roku Francja i Anglja będą współpracowały wraz z innymi narodami nad unormowaniem stosunków w Europie. Premier oczekuje raportów od komitetów rzeczoznawców. Rząd starać się będzie o porozumienie w sprawie zbrojeń i powiększenie autorytetu Ligi Narodów. Niemcy winny przyłączyć się do Ligi Narodów, jak również i Rosja. Rząd partji pracy, będący w mniejszości, opuści swe stanowisko tylko na skutek powzięcia uchwały, wyrażającej brak zaufania.

—::::—

Zaburzenia w Moskwie.

BERLIN. 12. II (AW). Wychodzący tu dziennik rosyjski „Narodni Wisty" donosi, że w Moskwie wybuchły niepokoje. Tłumy pospólstwa włóczą się po ulicach, rabując sklepy i napadając przechodniów. W związku z tem Rada Komisarzy ludowych zarządziła nadzwyczajne środki bezpieczeństwa. Automobile pancerne krążą po ulicach. Silne oddziały wojskowe są już w drodze do Moskwy. W pociągach zarządzono rewizję wszystkich osób przybywających do Moskwy. Tych, którzy nie wykażą się dostatecznymi legitymacjami aresztują.

—::::—

Ostra zima w Rosji.

MOSKWA. 12. II. (A. W.) Z południa związku socjalistycznych republik sowieckich a zwłaszcza z Ukrainy i Kaukazu nadchodzą wiadomości o wielkiej burzy na morzu Czarnem. 3 statki kubańskiego Związku kooperatyw zostały zatopione. Z Teodozji, Kierczu, Eupatirji, Sewastopolu i Jałty donoszą o wielkich szkodach poczynionych tam przez gwałtowny orkan. Na południowem wybrzeżu Krymu mróz dochodzi do 15 stopni. Na kolejach ukraińskich zamieć śnieżna spowodowała wstrzymanie ruchu kolejowego. W niektórych miejscowościach na Ukrainie warstwa śniegu dochodzi do wysokości jednego metra. Tak wielkich opadów śnieżnych nie pamiętają na Ukrainie od 1898 r. Na całem południu obawiają się na wiosnę wielkich powodzi.

—::::—

Złota waluta w Rosji.

MOSKWA. 12. II (A. W.). Centralna Egzekutywa Związku Republik Sowieckich uchwaliła wydać ruble złote.

—::::—

Jak klika Chjeno-piasta popierała szkolnictwo.

Pos. tow. Smulikowski podaje następujące interesujące szczegóły dotyczące oszczędnościowej gospodarki Chjeno-Piasta w dziedzinie szkolnictwa i stanu szkolnictwa powszechnego.

Budżet szkolny został w r. z. ustalony po wielu konferencjach z min. skarbu, w wysokości 170 miljonów zł. polskich. Oczywiście, wiele zasadniczych nawet pozycji budżetowych uległo w czasie pertraktacji redukcji. Jednakże — i tak okrojony budżet wydał się min. Kucharskiemu zbyt wielki, to też postanowił on przeprowadzić kosztem rozwoju szkolnictwa, a co za tem idzie — i kultury narodowej, *zmniejszyć go jeszcze do 105 milj. zlp.*, co miało wystarczyć na 8 miesięcy. Udało się jednakże potem skrócić go do terminu 4-miesięcznego. Dopiero z chwilą upadku rządów Witosa budżet został przez prem. Grabskiego przywrócony do wysokości 162'5 milj. zlp. Mimo pewnych redukcji, przeprowadzonych w tym budżecie, a dotyczących głównie oświaty pozaszkolnej, pomocy szkolnych itp. można to uważać za pewien sukces sfer oświatowych.

Jednakże jest dziedzina budżetowa, będąca powodem troski wszystkich, którym rozwój szkolnictwa leży na sercu, a jest nią mianowicie — budownictwo szkół powszechnych. Na budowę bowiem nowych szkół nie preliminowano żadnych sum w budżecie, wyznaczając jedynie stosunkowo nieznaczną kwotę na ochronę już rozpoczętych budowli od szkodliwych wpływów atmosferycznych.

Według relacji min. Miklaszewskiego, w r. 1922/3 było 218 budynków w budowie, z czego oddano do użytku 70, czyli pozostało niewykończonych 198 budynków. A budynków szkolnych mamy b. niewiele — przyczem np. 90 proc. lokali szkół powszechnych w b. Kongresówce znajduje się w opłakanych warunkach hygjenicznych. Taki stan rzeczy musi odbić się katastrofalnie na realizacji idei powszechnego nauczania.

Jakkolwiek liczba uczęszczającej do szkół powszechnych młodzieży wzrosła od czasów zaboru rosyjskiego trzy i pół razy, to jednakże stan organizacji tych szkół czynił wynik pracy na polu oświaty powszechnej nader problematycznym. System szkolny opiera się bowiem obecnie głównie na t. zw. szkole jednoklasowej, gdzie nauczyciel, pracując 30 godz. tygodniowo, uczy jednocześnie 7 roczników, i to w formie nader skomplikowanej.

W tych warunkach trudno przeprowadzić jest nauczanie.

Musi być podniesiony jego poziom, oparty *na jednolitym typie 7-klasowej szkoły powszechnej*, uzupełnionej 5-klasową szkołą średnią. Jest to zasadniczym postulatem stronnictw prawdziwie demokratycznych, o który będziemy walczyli wszelkiemi środkami.

P. Zamojski niezadowolony z budżetu.

WARSZAWA. 12. II. (Tel. wł.). Dzisiaj prezydent Rzpltej udzielił audjencji prem. Grabskiemu i min. Zamojskiemu. Na konferencji omawiano budżet ministerstwa spr. zagran. przy czem p. Zamojski oświadczył, że niektóre pozycje budżetu nie odpowiadają wymogom polskiej polityki zagranicznej. W końcu p. Zamojski przedstawił plan ekspose, które ma wygłosić na posiedzeniu komisji spraw zagranicznych.

Aprowizacja miast.

WARSZAWA. 12. II. (Tel. wł.). Wczoraj przedstawiciele miast prowadzących własny dział aprowizacyjny odbyli posiedzenie, w którem reprezentowane były: Warszawa, Kraków, Lwów, Bydgoszcz, Dąbrowa górnicza, Włocławek i Grudziądz. Omawiano sprawę zaopatrzenia ludności w artykuły pierwszej potrzeby i uchwalono zwrócić się do rządu o kredyt 1 miljona złotych celem poczynienia zakupów. Dziś delegaci miast konferowali z prem. Grabskim.

—::::—

Zaspy śnieżne tamują komunikację.

WARSZAWA, 12 lutego. (PAT.) W okręgu dyrekcji warszawskiej, na linji kolejowej Chojny—Widzew, ruch kolejowy odbywa się po jednym torze, wskutek zasypania drugiego toru przez śniegi. Władze kolejowe wydały potrzebne zarządzenia celem oczyszczenia linji, W dyrekcji katowickiej w dniu wczorajszym utworzyły się nowe zaspy śnieżne, co utrudniło w wielkim stopniu ruch kolejowy. Po południu śnieg zaczął tajać. Wieczorem nastąpiło obniżenie się temperatury, wobec czego zwrotnice, a nawet szyny na linji pokryły się warstwą lodu. — W okręgu dyrekcji gdańskiej i poznańskiej ruch normalny. W okręgu całej dyrekcji wileńskiej trwała wczoraj śnieżyca, tak, że ruch otrzymywano tylko przy pomocy pługów. W ciągu nocy dzisiejszej otwarty będzie ruch pociągów pomiędzy Chabówką a Zakopanem. Kursować będzie pociąg nr. 6115/14. W dyrekcji radomskiej grzęzły w śniegi na różnych linjach pociągi osobowe i towarowe. Niektóre pociągi przestały w śniegu 2—4 godziny. Ruch pociągów utrudniony

—::::—

Zamknięcie „Parowozów".

WARSZAWA. (AW.) Zarząd fabryki „Parowozy" ogłasza, że z dniem 24 bm. fabryka zostanie zamknięta z powodu opóźnienia zapłaty sum, należnej jej za dostawy od ministerstwa kolei.

—::::—

Sprawa ograniczenia zbrojeń.

WIEDEŃ, 12. II. (Pat). „N. Fr. Presse" donosi z Rzymu: Zwołana przez Ligę narodów międzynarodowa konferencja dla ograniczenia zbrojeń morskich, której zwołanie postanowione zostało przed trzema laty w Waszyngtonie rozpocznie się w Rzymie dnia 12. bm. Konferencja ta zdaniem wspomnianego dziennika będzie miała wielkie znaczenie ponieważ po raz pierwszy weźmie w niej udział przedstawiciel Rosji sowieckiej. Celem konferencji jest przygotowanie materjału dla wielkiej konferencji światowej, która odbędzie się w przyszłym roku.

—::::—

Walki z powstańcami w Meksyku.

MEKSYK. 12. II. (Pat). Dowództwo wojsk związkowych donosi o zajęciu Veracruz Oujada, Cordoby i Soledad. Powstańcy w ostatnich walkach stracili około 1000 ludzi w zabitych.

—::::—

Japonja zabiega o pożyczkę.

LONDYN, 12. II (Pat). W sferach finansowych Londynu wzbudza duże zainteresowanie sprawa pożyczki, która ma być zaciągnięta u rządu angielskiego przez Japonję w wysokości 25 miljonów funtów szterlingów. Pożyczka ta uważana jest za największą finansową operację, jaką do czasu wojny przeprowadzono na rynku londyńskim. Taką samą sumę zaciągnie Japonja w formie pożyczki w N. Jorku. Oprocentowanie pożyczki opiewać będzie na 6 proc., a termin spłaty określony na 30 do 40 lat.

—::::—

Rokowania niemiecko-francuskie.

PARYŻ, 12. II. (Pat). Polradio. Poseł niem. Hösch złożył Poincare'mu memorjał swego rządu poczem Poincare odbył z nim konferencję w czasie której między innemi omawiano sprawę odszkodowań. Poincare zaznaczył, że nie odrzuca bynajmniej możliwości kontynuowania wymiany zdań pomiędzy Francją a Niemcami w sprawie odszkodowań. Premier prosił ambasadora niem. aby na piśmie przedstawił mu odnośne propozycje rządu niem.

Rozjuszony kapitalizm.

Prowokacyjne wywoływanie zamętu w kraju.

WARSZAWA, 10. lutego.

Dwie organizacje przemysłowców żelazno-metalowych w Polsce są tymi, które nadają ton i kierunek polityce przemysłowej w Polsce.

Jest to Polski Związek Przemysłowców Metalowych (Chmielna 2) i Związek Hut Żelaznych (Mazowiecka 5).

Obydwa Związki potrafiły zjednoczyć prawie cały wielki przemysł żelazno-metalowy, mają poważnych przywódców, a członkowie karnie wykonują wszelkie rozporządzenia zarządów często wbrew własnym interesom.

Znane są obowiązujące uchwały członków opodatkowania się na rzecz reakcyjno-kapitalistycznych kandydatów do Sejmu i Senatu, wydawanie czarnych list wybitniejszych robotników, protegowanie i materjalne wspieranie nieklasowych zrzeszeń robotniczych i t. d.

Obecnie Związki te rozpoczęły walkę przeciw min. Grabskiemu, który ważył się na pozbawienie fabrykantów wszystkich złotodajnych źródeł skarbu państwa, którego kosztem żyli i bogacili się. Waloryzacja podatków, kredytów, wprowadzenie podatku majątkowego z zagrożeniem bezwzględnego ściągania — to zamach na dotychczasową bezkarność wzbogaconych fabrykantów, której postanowili bronić bez względu na następstwa, jakie mogą wyniknąć dla Polski.

Pomimo pozornej lojalności tych panów, od szeregu tygodni szły wieści, że powyższe Związki przygotowują kampanię w dwoch kierunkach. Jedną **w celu obalenia p. Grabskiego**, drugą w kierunku ostatecznego **załatwienia się z 8-mio godzinnym dniem roboczym** i obniżeniem płac tak sił biurowych, jak i robotniczych.

Kierownictwo spoczywa w rękach obydwu Związków, które równocześnie wydały swym członkom nakazy, które mają na celu wytworzenie takiego **zamętu**, który wystarczyłby do powalenia wszelkich zamierzeń min, Grabskiego, które nie dogadzają fabrykantom i padnięcie robotników na kolana przed fabrykantami.

Fabrykanci nie kryją się wcale z tem, że **nakaz do wygaszania wysokich pieców, zamykania fabryk, masowego wydalania robotników i ograniczenia dni roboczych wydany został przez Związki fabrykantów.**

Podtrzymanie pracy w fabrykach uzależniają od wyrażenia zgody robotników na obniżenie płac i przedłużenie dnia roboczego.

Zewsząd, a także i z poważnych firm metalowych warszawskich mężowie zaufania komunikują Centralnemu Zarządowi Związku Metalowców **o groźbach zamknięcia fabryk i domaganiu się obniżki płac.**

Fabrykanci nie małą podnietę czerpią ze strony min. dla handlu i przemysłu, p. inż. **Kiedronia** który w noworocznym artykule przez niego napisanym (Przemysł i Handel), podaje: „chcąc ocalić kraj przed ciężkiemi wstrząśnieniami, należy już dzisiaj obmyśleć środki, a do tych środków należy jak największe obniżenie kosztów produkcji naszych warsztatów pracy, a tem samem podniesienie naszej możności eksportu.“

O konieczności obniżenia wygórowanych zysków, do których się fabrykanci przyzwyczaili, p. min. Kiedroń w swoim artykule nic nie wspomina.

Echo tego wypowiedzenia znajdujemy w organie przemysłowców metalowych z dnia 5. stycznia „Przemysł Metalowy“, w którym piszą:

„Już w samym początku roku grozi nam ciężkie przesilenie skutkiem eksperymentu waloryzacyjnego, który z konieczności rzeczy musi pociągnąć za sobą chaotyczny wzrost cen i płac i dalsze staczanie się w przepaść marki polskiej.(?) Ale gdy wreszcie otrzymamy zdrowy pieniądz — faktyczny, nie obliczeniowy — to przesilenie tem samem odrazu zażegnane nie będzie, Będziemy musieli przejść przez długi okres bezrobocia, jak uczy doświadczenie innych krajów, które już odzyskały lub są na drodze do odzyskania zdrowia gospodarczego. Przejdziemy przez ciężkie walki o zniżkę płac zarobkowych, w celu nieuniknionego zrównania cen krajowych z cenami rynku wszechświatowgo. Będziemy zmuszeni wytwarzać ze stratą (?!) aby utrzymać w minimalnym ruchu swoje zakłady. Będziemy sprzedawać towar wyprodukowany poniżej kosztów własnych, aby zdobywać środki obrotowe.“

Dotąd nic nie słyszeliśmy, aby pp. fabrykanci sprzedawali towary poniżej własnych kosztów, wolą oni w takich wypadkach zamykać fabryki. Wcale nie przychodzi im na pamięć, że pasorzytowali na skarbowych pożyczkach, rozbudowywali fabryki i nie byłoby w tem nadzwyczajnej ofiary, gdyby w krytycznym czasie zrezygnowali ze swych dochodów na rzecz robotników.

Koks czeski trochę droższy — zamyka się fabryki i huty i tak dzieje się w każdym roku, a obecnie fabrykanci idą do zupełnego opustoszenia fabryk i hut, by głodem zmusić robotników do ustępstw.

Warszawski Oddział Zw. fabrykantów odmawia dalszego zawarcia umowy, która wygasła w 31. I. r. b. Równocześnie polecił wypłacenie dla rzemieślników 15 proc., dla pomocy fachowej 7 i pół proc., a dla pomocy podwórzowej i uczni wogóle odmówił wszelkiej podwyżki, pomimo, że Gł. U. St. wykazał wzrost drożyzny 31,72 proc.

W kilku firmach pracują robotnicy po 3 dni w tygodniu, a nawet w innych żąda się od robotników zrzeknięcia się wskaźników drożyźnianych. Nawet Dyrekcja „Budowy Parowozów“ zapowiedziała ograniczenie pracy na 6 godzin dziennie, wydalenie wielkiej liczby robotników, pomimo tego, że, jak wiemy, ma tyle zajęcia, że przez dziesiątki lat nie potrzebuje ani chwili spoczywać.

W Zagłębiu Sosnowieckim na konferencji z przedstawicielami Związku robotników metalowych w dniu 25. I. fabrykanci zgodzili się podwyższyć płace z października o 150%, podczas, gdy dopłata według wskaźnika drożyzny, obliczanego przez komisje dla badania wzrostu drożyzny w Sosnowcu za ten sam okres czasu powinna wynosić 25%. Podczas gdy w Sosnowcu minimum egzystencji 5,079.639 Mp. dziennie, już z owym 150% na styczeń robotnik fachowy otrzyma 4,667.500, a placowy 2,849.300 Mp. dziennie.

Huty i fabryki wydalają robotników i grożą zupełnem zamknięciem.

Huta Raków wydaliła 190 robotników, a zapowiedziała, że 10 lutego zostanie wysoki piec wygaszonym. Huta Hulczyńskiego w Zawierciu wydala 350 robotków, firma „Erba“ wydaliła 150 robotników, „Bauretz“ w Myszkowie wydaliła 300 robotników, „Westen“ w Olkuszu 150 robotników. walcownia „Renard“ w Sosnowcu wydaliła 80 robotników. Rurownia „Hulczyńskiego“ w Sosnowcu pracuje 4 dni w tygodniu, obecnie została zamknięta, „Fitzner i Gamper“ w Sosnowcu i Dąbrowie pracują 6 godzin dziennie, firma „Deichsel“ — 3 dni w tygodniu. Są to wszystkie znane firmy o dużej produkcji.

W Białymstoku fabrykanci odmówili wypłacania wskaźników na Styczeń, robotnicy strejkują. W Kutnie w firmie „Kraj“ pracuje się 2 dni w tygodniu.

W fabrykach wagonów wydalono **1268 robotników**, a pracę ograniczono na 32 do 16 godzin tygodniowo.

Widzimy więc, że wydany nakaz przez Związki fabrykantów stosowany jest z całą ścisłością i celowo, aby największe masy wyrzucić na ulice i doprowadzić do ekscesów wygłodniałych tłumów.

Według naszej wiadomości, jest to dopiero początek. Tu i ówdzie dochodzi już do poważnych zajść pomiędzy robotnikami. a zarządami fabryk.

Robotnicy doskonale uświadamiają sobie, że jest to planowa walka przeciw reformom min. Grabskiego i przeciw robotniczym zdobyczom.

Wobec tych prowokacji, robotnicy muszą wybierać: poddanie się i przyjęcie dyktowanych warunków przez fabrykantów, albo: tak samo bezwzględną walkę, jak bezwzg'ędny jest atak zamachowców kapitalistycznych.

—:::—

Konferencja z rosyjską misją handlową.

Dnia 10 lutego odbyła się w Izbie handlowej i przemysłowej konferencja przedstawicieli tutejszych sfer przemysłowo-handlowych z rosyjską misją handlową, złożona z p. Miaskoffa, prezesa ekspozytury „Wniesztorgu“ w Warszawie i p. Rydyńskiego, dyr. handlowego „Wniesztorgu“. P. Rydyński przedstawił sposób i normy, na jakich obecnie odbywa się import do Rosji. — Firmy zagraniczne wysyłają mianowicie towary do Rosji na skład konsygnacyjny (w komis.). Rosyjska misja handlowa w Polsce pragnie obecnie zachęcić firmy polskie do wzięcia udziału na takich podstawach w eksporcie do Rosji.

W ciągu dyskusji przedstawiono trudności, jakie dla firm polskich z uwagi na brak kapitałów i ciężkie stosunki kredytowe byłyby połączone z wysyłką do Rosji towaru w komis, bez żadnej gwarancji sprzedaży.

Panamiści amerykańscy.

Amerykański Sinclair i niemiecki Stinnes.

Skandal przekupstw w świecie politycznym, dokonywanych przez amerykański trust naftowy Sinclaira, przybiera olbrzymie rozmiary, kompromitując wybitne osobistości w rządzie, w senacie, w kongresie i w obu obozach republikańskim i demokratycznym. Kandydat demokratyczny na prezydenta, b. minister w rządzie Wilsona, Mac Adoo, zrezygnował z kandydatury, ponieważ był doradcą prawnym jednego z głównych organizatorów przekupstw Dohenyego. Sinclair pozostawał w związkach z Stinnesem i uzyskał niedawno temu koncesję od rządu sowieckiego na eksploatację nafty w Rosji. W chwili wybuchu skandalu Sinclair był w Paryżu. Według wiadomości z Europy, Sinclair z Paryża udał się do Kolonji, gdzie odbywał długie konferencje ze Stinnesem. Zapowiada, że 12 lutego wyruszy w podróż powrotną do Stanów Zjednoczonych, aby stanąć przed komisją śledczą senatu. Skandal wybuchł w związku z wzajemnemi oskarżeniami obu stronnictw z powodu rozpoczętej agitacji wyborczej w związku z wyborem nowego prezydenta.

Ku uczczeniu pamięci Wilsona.

WARSZAWA. 12. II (Pat). Celem uczczenia pamięci zmarłego Woodrow Wilsona pan minister wyznań religijnych i oświecenia publicznego Miklaszewski wydał dnia 7. lutego b. r. rozporządzenie aby w dniu 3. marca b. r. jako w miesiąc po śmierci Wilsona urządzono we wszystkich średnich i zawodowych szkołach oraz w szkołach powszechnych dla dzieci powyżej lat 10-ciu w czasie lekcji krótkie pouczenie poświęcone pamięci Wilsona i jego działalności dla Polski z uwzględnieniem udziału Stanów Zjednoczonych w wojnie oraz punktu 13-tego deklaracji z d. 8. stycznia 1918 r. Na gmachach szkolnych ma być w dniu tym wywieszony sztandar narodowy opuszczony do połowy drzewca.

Sprawy inwalidzkie.

WARSZAWA, 11 lutego (PAT.) Wczoraj odbyło się nadzwyczajne walne zebranie Koła warszawsk. Związku inwalidów Rzeczpolitej, poświęcone sprawom zaopatrzenia inwalidów oraz zagadnieniom organizacyjnym. Poruszono między innemi sprawę stworzenia Banku inwalidzkiego, a w związku z tem kapitalizację rent inwalidzkich i kwestję zaopatrzenia rodzin po zaginionych na wojnie.

Sytuacja w przemyśle górniczym.

Związek Górników przed paru dniami wniósł do Rady Zjazdu przemysłowców górniczych w Dąbrowie Górniczej żądania podwyżki płac robotników w Zagłębiu Dąbrowskiem i Krakowskiem na pierwszą połowę mies. lutego b. r. o 20%, t. j. tyle, ile wzrostu podrożenia na rynku wskazała miejscowa Komisja do badania cen. W poniedziałek dnia 4-go lutego b. r. odbyła się pierwsza konferencja przedstawicieli Związku i Rady Zjazdu przemysłowców, na której ci ostatni, powołując się na złą konjunkturę, na brak zbytu na węgiel — słowem kryzys, spowodowany sanacyjnemi zarządzeniami, oświadczyli, że podwyżki nie tylko nie przyznają, ale zmuszeni są **obniżyć** dotychczasowe płace, ustalone na drugą połowę stycznia o 10%.

Obszerna, długotrwała dyskusja, jaka się odbyła, nie doprowadziła do porozumienia. Przedstawiciele Związku oświadczyli, że propozycja obniżki płac robotniczych, wystarczających zaledwie na nędzarne utrzymanie, wobec stwierdzonego przez Komisję Statystyczną wzrostu cen o 20 względnie 15% (oprócz węgla), wobec ciążącego na węglu wysokiego, bo 1% podatku państwowego (we Francji tylko 1·1%) — jest nieuzasadniona.

Przedstawiciele Związku w końcu zrzekli się wskaźnika drożyźnianego, lecz stoją bezwzględnie na stanowisku dotychczasowych płac.

Odbyta w środę 6-go b. m. druga konferencja również nie doprowadziła do porozumienia. Przemysłowcy w dalszym ciągu podtrzymują swoje pierwotne stanowisko.

W powyższej sprawie w piątek, dnia 6 lutego b. r. odbyła się w Domu Ludowym w Dąbrowie konferencja Komitetów Kopalnianych Zagłębia Dąbrowskiego i Krakowskiego, która po obszernej dyskusji nad propozycją przemysłowców postanowiła odrzucić propozycje obniżki płac i powtórnie zwrócić się do przemysłowców, aby zrewidowali swoje w tej sprawie stanowisko.

Sprawa zamierzonej przez przemysłowców obniżki płac będzie również szeroko dyskutowana na zwołanych w niedzielę, poniedziałek i wtorek przez Związek Górników zebraniach robotniczych na wszystkich kopalniach.

Wyjaśnić należy, że przy stosowanym w Zagłębiu Dąbrowskiem i Krakowskiem sposobie doliczania podwyżek, płace faktyczne styczniowe, mimo obniżki o 10%, podwyższą się o 17%, bowiem zamierzona obniżka odnosi się do zarobków efektywnych, ustalonych na drugą połowę stycznia, wyższych od faktycznych o 24—30%, a mających obowiązywać w pierwszej połowie lutego, plus podwyżka (jak było dotychczas), a w ostatnim wypadku minus obniżka 10%.

Ogół robotników Zagłębia Dąbrowskiego, jak i konferencja Komitetów Kopalnianych z wielką radością przyjęli fakt zatrzymania z dniem 1-go lutego inflacji marek polskich, jak i zatrzymanie się drożyzny i słabej zniżki cen niektórych artykułów użytku, a także zatrzymanie się spadku marki.

Moment ten robotnicy Zagłębia Dąbrowtkiego i Krakowskiego należycie doceniają.

Z drugiej atoli strony robotnicy Zagłębi węglowych są wielce rozgoryczeni z powodu kryzysu w przemyśle węglowym, pociągającego za sobą redukcję dni pracy w tygodniu, bądź redukcję liczby robotników zatrudnionych, którą przeważnie dotknięci są starzy robotnicy, pracujący po 15, 20, 30 i więcej lat w kopalniach. Takich kopalnie zwalniają na emeryturę, wynoszącą śmiesznie małe sumy.

Postanowiono dlatego na konferencji Komitetów Kopalnianych przyśpieszyć centralizację istniejących Kas t. zw. Brackich (Zapomogowych), na zasadzie starych rosyjskich przepisów, a przedewszystkiem domagać się od Sejmu i Rządu jaknajszybszego uchwalenia i wprowadzenia w życie ustawy o zabezpieczeniu bytu robotników w czasie bezrobocia, wzmagającego się szybko z dnia na dzień.

B. Zan.

—::::—

„Bogactwa naszego kraju“.

Cukrownia w Przeworsku.

(m) Cykl filmowy p. t. „Bogactwa naszego kraju“, zorganizowany przez Uniwersytet Ludowy w sali Instytutu Technologicznego — jest pożytecznym a przytem udatnym pomysłem, o czem świadczy szczelnie wypełniona sala na każdym wykładzie.

W sobotę prof. Wójcik zapoznał słuchaczy z fabrykacją cukru — plantacyjnego, oraz krajowego.

Druga część prelekcji była o tyle ciekawsza iż zdjęcia filmowe z Przeworska, zjawiające się na ekranie, były odbiciem pracy, chwytanej na „gorącym uczynku“, nie martwym nieruchomym obrazem z tablic do nauki poglądowej.

Cały skomplikowany proces, jaki przechodzi burak, przywieziony wieśniaczym wozem do cukrowni, zanim stanie się pięknym, krystalicznym cukrem czy zgrabną „kostką“ — toczył się przed oczyma zebranych, demonstrując jednocześnie znaczenie i piękno pracy. Pracy ogromnych, nowoczesnej konstrukcji maszyn i pracy uznojonych, a wprawnych rąk robotników i robotnic, zajętych około wytworzenia i przeróbki surowca.

Niektóre zdjęcia wnętrz hal pracy wspólnej machin i ludzi wypadły bardzo zajmująco. Zebrani dowiedzieli się niejednego ciekawego a nieznanego szczegółu z tej dziedziny.

Uzupełniając pokaz obrazów świetlnych, prof. Wójcik nadmienił, iż Małopolska posiadająca dziś najmniej cukrowni na przestrzeni Rzeczypospolitej (z powodu stosunków panujących w dawnej monarchji austro węg.) jest znakomitym terenem dla uprawy buraków i cukrownictwa.

Warunki tutejsze, wedle opinji znawców, są tak pomyślne, że nie dwie, jak to mamy obecnie, ale 40 cukrowni możnaby w Małopolsce założyć i prowadzić z pożytkiem dla państwa i ludności.

—::::—

Rosja po uznaniu przez Anglję.

MOSKWA, 12. II. (Pat). Cziczerin oświadczył dziennikarzom, że uznanie de iure rządu sowieckiego przez Anglję przed innemi państwami ententy ma bardzo daleko sięgające i trwałe znaczenie. Rząd sowiecki zawsze dążył do zgodnego omówienia z rządem angielskim spornych kwestji i dlatego wita z wielkiem zadowoleniem utworzenie komisji, która ma się zająć tą kwekwestją. Przyspieszenie uznania rządu sowietów de iure przez Włochy było krokiem rozsądnym, który wkrótce przyniesie pozytywne rezultaty. Dalej Cziczerin powiedział: Mała ententa rozpada się a Hiszpanja zbliża się do Włoch. W kwestji długów Francja musi nabyć przekonania, że rząd sowiecki zajmuje niezłomne stanowisko. Próby nastraszenia nie wywrą żadnego skutku. Z rządem sowieckim można mówić tylko językiem realnych korzyści.

—::::—

Zwołanie parlamentu niemieckiego.

BERLIN, 12. II. (Pat). Parlament Rzeszy niem. zwołano na 26. lutego a posiedzenie komisji dla spraw zagranicznych na dzień 18. lutego.

Nowiny z dnia.

Lwow, 13 lutego.

REPERTUAR TEATRU MIEJSKIEGO WE LWOWIE:

Środa o godz. 7. wiecz „Walkirja“.

Czwartek, o godz. 7 „Jak wam się podoba“ Szekspira (premiera).

Piątek, o godz. 7 „Jak wam się podoba“.

Sobota, o godz. 3·30 „Damy i huzary“ (przedstawienie dla młodzieży szkolnej).

Sobota, o godz. 7 „Eugeniusz Onegin“ (wyst. N. Jakubowskiej).

Niedziela, o godz 3 „Straszny dwór“ (przedstawienie popularne.).

Niedziela, o godz. 7 „Jak wam się podoba“.

Poniedziałek, o godz. 7 „Eugeniusz Onegin“ wyst. N. Jakubowskiej).

REPERTUAR TEATRU MAŁEGO, ulica Gródecka 2 b.:

Środa o godz. 7. wiecz. „Dzwonek alarmowy“.

Czwartek, o godz. 7 „Ziemia nieludzka“ wyst. W. Siemaszkowej).

Piątek, o godz. 7 „Ziemia nieludzka“, (wyst. W. Siemaszkowej).

Sobota, o godz. 7, „Ziemia nieludzka“, (wyst. W. Siemaszkowej).

Niedziela, o godz. 7, „Ziemia nieludzka“ (wyst. W. Siemaszkowej).

REPERTUAR TEATRU NOWOŚCI, ulica Słoneczna:

Środa o godz. 7. wiecz. „Katja tancerka“.

Czwartek, o godz. 7 „Katja tancerka“.

Piątek, o godz. 7 „Katja tancerka“.

Sobota, o godz. 7 „Księżniczka Olala“.

Niedziela, o godz. 7 „Katja tancerka“.

oPniedziałek, o godz. 7, „Katja tancerka“

Wtorek, o godz. 7 „Katja tancerka“.

—::::—

TEATR ŻYDOWSKI dyr. S. GIMPEL, Jagiellońska 11.

Środa, o godz. 7·30 „Kaleka“.

Czwartek, o godz. 7·30 „Cipker Fajer“

—::::—

TEATR BAGATELA. Od wtorku 29. stycznia do 12 lutego 1924. Część I: »Matchich o północy« sketsch. Część solowa D. Wicka — Marek Windheim — Wojnar i Martówna — B. Bronowski. Część III: »Futuryzm w miłości«, farsa. — Początek o godz. 8 wieczorem.

—::::—

UNIWERSYTET LUDOWY IM. A. MICKIEWICZA rozpoczyna dnia 11. b. m. cykl pod tyt. „Średniowiecze a odrodzenie“.

Środa 13. II. Dr. prof. Wł. Żyła: Szluka renesansu część I.

Czwartek, 14. II. Prof. dr. R. Gańszyniec: „Kultura religijna do Odrodzenia“.

Sala Muzeum Przemysłowego, ul. Hetmańska, godzina 7. wieczorem.

Cykl filmowy p. t. „Bogactwa naszego kraju“ trwa dalej.

WYSTĘPY WANDY SIEMASZKOWEJ. Genialna artystka, która obecnie jest przedmiotem gorących owacji i hołdu w Teatrze Małym, jeszcze tylko kilka razy grać będzie rolę matki w „Ziemi nieludzkiej“.

WYSTĘP NIKI JAKUBOWSKIEJ w „WALKIRJI“. Dziś tj. we środę Jakubowska śpiewa Zyglindę w „Walkirji“. Pozatem obsada będzie ta sama co na premierze.

„JAK WAM SIĘ PODOBA“. Dziś odbywa się w teatrze Wielkim pod reżyserją p. Barwińskiego generalna próba z arcydzieła Szekspirowskiego. Czwartkowa premiera wzbudziła żywe zainteresowanie, tem bardziej, że dawno nie oglądaliśmy na naszej scenie dzieł Szekspira i że po raz pierwszy próbuje się zastąpić dekoracje malowane projekcjami świetlnemi.

POSIEDZENIE RADY M. odbędzie się we czwartek 14 bm. o godz. 6 wiecz. w sali posiedzeń Rady miasta.

WSPOMNIENIE O ALEKSANDRZE MALINOWSKIM zamieszczone w niedzielnym n-rze Dziennika napisał wybitny publicysta sen. tow. Posner.

WSTRZYMANIE RUCHU KOLEJ. Wskutek zasp śnieżnych wstrzymuje się z dniem 11 lutego, aż do odwołania ogólny ruch na odcinku Tarnopol-Podwołoczyska linji Lwów-Podwołoczyska.

Z POWODU SŁABEJ FREKWENCJI wstrzymuje się na linji Lwów-Kraków w nocy z 14 na 15 lutego aż do odwołania bieg pociągu osobowego nr. 30 (odjazd ze Lwowa 23·55) między Lwowem i Rzeszowem, zaś od 15 lutego bieg pociągu nr. 27 (przyjazd do Lwowa 6·30) na całej linji Kraków-Lwów.

Pociąg osobowy nr. 26 odjeżdżający ze Lwowa o godz. 17'30 kursować będzie od 14 lutego br. tylko między Lwowem i Rzeszowem, Wagon sypialny Kraków—Lwów biegnący dotychczas przy pociągu nr. 27, kursować będzie przy pociągu nr. 25 (przyjazd do Lwowa 5'30).

PO USUNIĘCIU ZASP SNIEŻNYCH podejmuje się z dniem 11 lutego ogólny ruch na odcinku Drohobycz- Stebnik Saliny linji Drohobycz Truskawiec Zdrój. Równocześnie wstrzymuje się z dniem dzisiejszym, tj. 11 lutego, aż do odwołania wskutek zasp śnieżnych ogólny ruch na odcinku Lwów—Brzeżany linji Lwów—Podhajce.

W okręgu dyrekcji stanisławowskiej podjęto z dniem 10 lutego, po usunięciu zasp śnieżnych ogólny ruch na odcinku Stanisławów—Kopyczyńce linji Stanisławów—Kopyczyńce oraz linji Tarnopol-Kopyczyńce.

NAUKOWĄ WYCIECZKĘ DO WŁOCH celem poznania Wenecji, Florencji, Rzymu, Neapolu, Wezuwjusza, Pompeji, Capri i Medjolanu organizuje Sekcja wycieczkowa krakowskiego Ogniska naucz. w czasie od 3 do 23 sierpnia 1924 r.

Zgłoszenia także od osób z poza sfer naucz. najpóźniej do 10 kwietnia przyjmuje i informacyj udziela p. Jan Szkodziński, w Krakowie Rynek gł. 29 II p. Na odpowiedź pisemną należy załączyć markę pocztową.

OPORNE ŻYWIOŁY. Skoro zabłysło parę silniejszych promyków słońca, marzenia ludzkie poczęły wybiegać poza ciężką chwilę obecną, poczęły już witać wiosnę, wypatrywać pączków na drzewach pomurych. Równocześnie przybyły dobre, oczekiwane z dawna wieści: o przełomie drożyzny, o zniżce cen przeróżnych artykułów, o pękaniu paskarskiego frontu. Nadzieje wzrastały, choć zima i paskarz to żywioły uparte, nielitościwe, ciężkie. Trudno pokonać te siły — jakkolwiek wola słońca i wola broniącego się społeczeństwa przemóc je mogą i muszą.

ODCZYTY FILMOWE UNIWERSYTETU LUDOWEGO pt. „Bogactwa naszego kraju, odbędą się w sali Instytutu technologicznego przy ul. Bourlada.

w czwartek 14 bm.: Eksploatacja nafty w Borysławiu.

W sobotę 16 bm.: Kopalnia i warzelnia soli w Wieliczce.

Filmy objaśni prof. Wójcik. Początek o godz. 7-mej wieczór.

PODZIĘKOWANIE. Przy sposobności mego występu w sztuce Żeromskiego „Ponad śnieg“ w Sokole II. złożył poseł Hipolit Śliwiński na moje ręce zamiast kwiatów kwotę 50 miljonów mp. ku zasileniu funduszu budowy gimnazjum im. Komisji edukacyjnej w Brzuchowicach. Poczytuję sobie za miły obowiązek serdecznie podziękować wielkodusznemu Ofiarodawcy za to, że taką właśnie obrał formę dla wyrażenia mi uznania, i że wnikając w moje intencje, zasilił skarbonę przedsięwzięcia, którego żywotność i doniosłość oby wszędzie z równem spotkała się zrozumieniem.

Wanda Siemaszkowa.

ŚCIGANIE NADUŻYĆ SKARBOWYCH I LICHWY TOWAROWEJ. Wczoraj odbywały się kontrole po różnych firmach pod kierownictwem nadr. skarbu Nawratila. Stwierdzono, iż skład hurtowny zboża — Efroima Starka przy ul. Kotlarskiej, Aniela Oberwegera, skład mąki przy ul. Rappoporta i Eisiga Adlera, skład mąki przy ul. Czackiego opłacone były patentem III kategorji a nie II-ej, wskutek czego skarb państwa poniósł znaczne straty.

Również niższy patent opłacił piekarz Józef Beckman, zam. przy ul. Źródlanej, który pozatem posiadał 2 magazyny nie zgłoszone w magistracie. Przy rewizji znaleziono przy nim 16 dol., które zakwestjonowano.

Inny znów „kupiec“ Kaufman r. Lister przy ul. Żółkiewskiej ma sklep spożywczy i magazyny bez opłaconego patentu i prowadzone bez ksiąg obrotów. Magazyny te opieczętowano.

Oddziały lotne policji skontrolowały restauracje i jadłodajnie wszystkich kategorji.

Stwierdzono w 10 wypadkach przekroczenia przepisów, a w paru wypadkach lichwę towarową.

Chleb wypiekany w piekarni Judy Aótschüllera przy ul. Słonecznej jak stwierdzono od 5 do 12 dkg. lżejszy od przepisanej wagi.

Pozatem wynotowano szereg firm nie wystawiających cen na wystawach. Wszystkie te firmy będą pociągnięte do odpowiedzialności.

ZNIŻKA CEN WĘGLA. We Lwowie obniżono cenę węgla górnośląskiego za 100 kg z dostawą z dworca kolejowego do domów na 10.350, loco skład skład w mieście 11.500, Poprzednia cena wynosiła 15.500 tys. Węgiel jaworznianski kosztuje 8.300 z dostawą z dworca, o 9.000 tys. loco skład. Poprzednia cena wynosiła 11.600 tys. mkp.

JAKIE MIESZKANIA SĄ OPODATKOWANE. — W myśl ustawy podatkowi temu podlegają również właściciele mieszkań, których urządzenie przedstawia wartość 3 tys. złotych franków.

Normalnie umeblowane mieszkanie dwóch lub trzech pokoji nie dosięgają jednak tej wartości. Dlatego też właściciele mieszkań 2 lub 3 pokojowych nie potrzebują zupełnie wypełniać formularzy, wysyłanych przez magistrat, względnie głaszać się po takowe.

FATALNE STOSUNKI POCZTOWE. Urząd pocztowy w Rzeszowie często nie doręcza dzienników pod opaską, często przepadają korespondencje, lub odbywa się tu „cenzura“ listów. Dyrekcja poczt możeby naprawiła te „powojenne stosunki“ wcale nie odosobnione w tem mieście.

ZA TROSKLIWA OPIEKA. Józefa W. doniosła policji, że ciężko chory ojciec jej, zamieszkały w szkole im. Sienkiewicza, wezwał ją do siebie, o czem powiadomił ją przez znajomego. Macocha donoszącej Anna Wadyka, strzegąc widocznie jak „oczko w głowie“ chorego męża, nie chce dopuścić ją jednak przed oblicze ojca. Policja wobec tego wydała odpowiednie zarządzenie.

PRZYZNAŁ SIĘ DO ZBRODNI. Rudolf Keller, aresztowany za otrucie żony Franciszki, zam. przy ul. Na Bajki 25, po dłuższym śledztwie przyznał się do otrucia żony. Zbrodniczy swój zamiar parokrotnie nie udał mu się, w końcu zamieniwszy aspirynę na strychninę osiągnął swój zbrodniczy cel.

Twierdzi on, że zbrodni dokonał na tle zazdrości. Stwierdzono jednak, że od kilku lat zaniedbywał on żonę, dla swych przyjaciółek, ostatecznie nosił się zamiarem „sprzedania“ swego mieszkania za sumę ponad tysiąc dolarów, na co jednak zamordowana chciała, się zgodzić. Zdaje się, że chęć pozbycia się żony, aby uzyskać dolary popchnęła go do zbrodni.

ŻYWCEM SPALONY PRZY WYBUCHU GAZU. W ub. poniedziałek w Krakowie przy ul. Mikołajskiej kilku robotników pracowało przy rozkopywaniu pękniętej rury gazowej. Przy uderzeniu kilofem o rurę powstała iskra, od której zapalił się ulatniający się gaz. Słup płomienia momentalnie dosięgnął wysokości jednego piętra i objął trzech robotników pracujących w wykopanym dole. Jeden z nich Kazimierz Linik spalił się żywcem na węgiel, dwaj inni odnieśli ciężkie popieczenia. Straż pożarna z trudem pożar zdołała ugasić. Kilku strażaków uległo przytem zaczadzeniu.

—::::—

Szaleństwa paskarskie.

Jak lichwa szaleje, świadczą o tem cyfry choćby z ostatnich 2 miesięcy —, i tak:

W grudniu spadła marka w stosunku do dolara o mniej więcej 90 proc., a **drożyzna wzrosła o 170 proc.!**

W styczniu od 1 do 15 z. m. dolar wzrósł o 60 proc., a **drożyzna wzrosła o przeszło 90 proc.!**

W samej tylko II połowie stycznia — czego może nawet nie przypuszczano! — **wzrosła drożyzna** o 32 procent, podczas gdy dolar z 10 milj. mkp. (15 I) spadł do 9 i pół milj. mkp. (31 z. m.)!

Więc jakżeż można tu mówić o jakiemś „stosowaniu się“ cen do rynku pieniężnego czy też innych jakichś konjunktur?!

Wszystkiem rządzi, o wszystkiem decyduje zupełnie samowolna i z niczem się nie licząca, a **bezkarna, drapieżna chciwość spekulantów**, urągająca w biały dzień i państwu i ludziom!

W stosunku do siły nabywczej marki i do zarobków, ceny są o olbrzymi procent za **wysokie** i tendencją paskarstwa jest i będzie, by obecny wręcz oszukańczy stosunek cen do rzeczywistej wartości pieniądza o ile możności utrzymać i utrwalić!

W ten sposób paskarstwo po zastosowaniu **wprzód** swojej oryginalnej „waloryzacji“, chce obecnie przeprowadzić własną, równie **oszukańczą, „stabilizację“**, która sztucznie deprecjonuje i markę już obecnie ustaloną i deprecjonować będzie nawet walutę nową, złotą!

Od paru dni zapanowała na rynku pewna „tendencja zniżkowa“, dokoła której, co prawda, wytwarza się więcej hałasu, niż ona przedstawia wartości. Na tę zniżkę wpływają 3 przyczyny: poprawa kursu marki, zwłaszcza po zaprzestaniu jej druku, potrzeba gotówki na podatki i — co najważniejsze — **zmniejszenie się siły konsumcyjnej ludności**, która doszła już do granic ostatecznego wyczerpania. Na rynku towarowym wytwarza to pewną dezorjentację.

Paskarstwo broni się przed zniżką wszelkimi środkami, w najbardziej karygodny sposób. A cóż na to rząd? Czeka spokojnie, a tymczasem paskarz wyprawia dalej swe zbrodnicze harce.

Kto z wolnych zawodów płaci zaliczkę na podat. majątkowy.

Z Izby Skarbowej otrzymujemy nast. wyjaśnienie:

Odnośnie do artykułu p. t. „Zapytanie do Pana Prezesa Izby Skarbowej“ zamieszczonego w Nr. 30. „Dziennika Ludowego“, wyjaśnia się, że na podstawie obowiązujących dotychczas w tej mierze przepisów ustawowych, istotnie były wolne zawody opłacające podatek przemysłowy obowiązane do uiszczania drugiej zaliczki na podatek majątkowy, nawet w tych wypadkach, gdy wartość całego majątku płatnika nie przekraczała kwoty 3.000 fr. zł. To też taka interpretacja udzielona przez Inspektorat Skarbowy w Przemyślu była zgodna z obowiązującymi przepisami ustawy.

Stan ten uległ obecnie zmianie, gdyż na podstawie rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z 15. lutego 1924, w wypadkach jak wyżej przedstawiono zwolni się płatników takich z urzędu od obowiązku uiszczenia drugiej zaliczki.

O tej zmianie obowiązujących przepisów co do drugiej zaliczki Inspektorat Skarbowy nie mógł mieć żadnej wiadomości w chwili udzielenia informacji o której mowa w artykule Szanownego pisma.

Rozumie się samo przez się, że o ile płatnik nie ma zaległości w innych podatkach zapłacona nienależnie zaliczka na podatek majątkowy będzie zwrócona płatnikowi we frankach złotych.

Dyrektor Izby Skarbowej: *Weinfeld.*

Z ruchu zawodowego.

§ ZGROMADZENIE SEKCJI KOND. Z. Z. K. odbędzie się dnia 14 lutego br. w sali Związku Gródecka 69 we Lwowie przy współudziale delegata O. S. K. m. Warszawy.

§ KOMITET ORGANIZACYJNY miejscowej Rady Zw. Zaw. odbędzie posiedzenie we środę o godz. 7 wiecz. w lokalu przy ul. Ormiańskiej 2.

§ KOMISJA OŚWIATOWA odbędzie posiedzenie we czwartek o godz. 7 wiecz. w tymże lokalu.

Sprawy partyjne.

BACZNOŚĆ TOWARZYSZE W BORYSŁAWIU! **Zebranie członków P. P. S. w Borysławiu odbędzie się w sobotę dnia 16 b. m. o g. wpół do 7 mej w Sali Domu Ludowego. Na porządku dziennym: Dyskusja nad sprawozdaniem z kondresu P. P. S.**

Wstęp dla członków P. P. S. za okazaniem legitymacji partyjnej.

RADA ROB. P. P. S.

* POSIEDZENIE KLUBU RADNYCH PPS. odbędzie się dziś (środa) o godz. 7 wiecz. w red. Dziennika.

* XII. ZEBRANIE SZKOŁY PARTYJNEJ odbędzie się we czwartek dn. 14 bm. o godz. 7-mej wieczór w lokalu przy ul. Brajerowskiej 8.

* W ZWIĄZKU PRACOWNIKÓW GMINNYCH Ormiańska 2 II p. odbędzie się w sobotę, 16 bm. o godz. 6'30

ODCZYT

tow. dra Dręgiewicza, na temat „Zagadnienia socjalizmu w obecnym czasie“.

Uprasza się towarzyszy o liczny udział.

Sekcja Ośw. P. P. S.

—::::—

Sprawy partyjne.

W NIEDZIELĘ dnia 17 b. m. o g. 9 rano w sali Domu Ludowego w Borysławiu odbędzie się 3 ci wykład Szkoły Socjalistycznej tow. Dra Herstala, p. t. „Prądy nurtujące klasę robotniczą“.

Komunikaty.

Z. N. M. S. „Życie“.

Nadzwyczajne Zgromadzenie Og. z powodu przeszkód natury technicznej odroczone zostało do środy 20 bm. Porządek dzienny bez zmiany. Wstęp tylko dla członków.

× Z. N. M. S. „ŻYCIE“: Wzywa się członków związku do zgłaszania się w poniedziałki, środy i piątki w godz. 7—8 wieczorem w lokalu przy ul. Sykstuskiej l. 21. II. p. celem podpisywania deklaracji członkowskich. Kto nie spełni powyższego obowiązku najdalej do najbliższego Walnego Zebrania w d. 20. b. m., traci prawa członków.

Skalak, m. p. *Ochman* m. p.

× JEDNOŚĆ AKADEMICKA, Spółdzielnia stud. wyższych uczelni we Lwowie, prowadzi konsum, wydaje objady, udziela pomocy mieszkaniowej, oraz pośrednictwa pracy. Przyjmuje nowych członków i udziały tymczasowo w P. D. A., ul. Królewska 7. parter.

Hoffman. Dziurzyński.

× POLSKI ZWIĄZEK EMERYTÓW, INWALIDÓW, wdów i sierót kolejowych w Krakowie, zawiadamia swoich członków, że dnia 24 lutego 1924, o godzinie 10. rano, odbędzie się w sali Rady miejskiej w Krakowie Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie, celem omówienia nowej ustawy emerytalnej i zajęcia stanowiska wobec wielu postanowień tejże, gorszych od dotychczasowych.

Na Zgromadzenie to, zaprasza się delegatów wszystkich Związków emerytów kolejowych z całej Polski.

× LAB. ESP. SOCIETE (Rob. Zw. Esp. we Lwowie. Podaje do wiadomości Szan. Tow. Tow., że kurs języka Esperanto dla początkujących rozpoczyna się 20 lutego o godz. 7-mej wiecz. Ormiańska 2 II p. Wpisy w czwartki od godz. 6-tej do 7-mej wiecz. i w niedzielę od 11-ej do 12-tej przedpoł. Wkładka miesięczna 10 centimowa.

ZARZĄD.

Doroczne Walne Zgromadzenie członków P. P. S. we Lwowie

(Ciąg dalszy).

odbędzie się w piątek, 15. b. m. o godz. 7-mej wiecz. w lokalu przy ul. Brajerowskiej 8., oficyny.

Porządek dzienny:

1) Dyskusja nad złożonemi sprawozdaniami.
2) Udzielenie absolutorjum ustępującemu O. K. R-owi i Sekcji Kobiet.
3) Wybór nowego O. K. R-u i Sekcji Kobiet.
4) Program działalności na rok przyszły.
5) Wnioski.

Wzywa się wszystkich tow. opłacających podatek partyjny, aby na zgromadzenie to masowo się jawili.

Wstęp tylko za okazaniem legitymacji partyjnej.

Towarzysze zalegający z podatkiem part. przez trzy miesiące, muszą wkładki uzupełnić, jeśli chcą wziąć udział w zgromadzeniu.

Prezydjum Okr. K. ROB. P. P. S. we Lwowie.

OGŁOSZENIA

Za wiersz milm. 1 szpaltowy zwykle za tekstem Zł. —·05. Nadesłane Zł. —·15, w tekście Zł. —·25.

Na 1-ej str. Zł. —·30. Drobne ogł. za słowo Zł. —·03. Komunikaty Zł. —·20, zamiejscowe o 25% drożej.

1 złp. = 1,800.000 Mp. Ceny ogłoszeń w złp. obliczanych po urzędowym kursie franka złotego, podawanego codziennie

Zastępca naczel. redaktora i redak. odpow.: BRONISŁAW SKALAK. — Druk Lud. Sp. Tow. Wyd., Lwów, L. Sapiehy 77. Tel. 496.